12. SINIF 1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU VE ÖRNEK SENARYOLAR

Konu soru dağılım tablosu, öğretim programında yer alan konu ve kazanımlarla ortak sınavlardaki soru dağılımlarının gösterildiği tabloyu ifade eder. Konu soru dağılım tabloları, sınavların kapsam geçerliğinin artırılması ve öğrencilerin sınavlara daha bilinçli hazırlanması için her sınavda hangi konu/kazanımdan kaç soru sorulacağının önceden öğrencilere bildirildiği tablolardır. Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne göre konu soru dağılım tabloları öğretim yılı başında her sınav için il sınıf/alan zümreleri ve Ölçme ve Değerlendirme Merkezi Müdürlüğü ile birlikte oluşturulacak, ardından öğrencilerle paylaşılacaktır. Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak il sınıf/alan zümrelerine yardımcı olmak üzere örnek konu soru dağılım tabloları hazırlanmıştır.

12. Sınıf Coğrafya Dersi Konu Soru Dağılım Tablosu

Ünite	Kazanımlar	1. Sınav		
		İl / İlçe Genelinde Yapılacak Ortak Sınav	Okul Genelinde Yapılacak Ortak Sınav	
			1. Senaryo	2. Senaryo
DOĞAL SİSTEMLER	12.1.1. Doğa olaylarının ekstrem durumlarını ve etkilerini açıklar.	4	1	1
	12.1.2. Doğal sistemlerdeki değişimlerle ilgili geleceğe yönelik çıkarımlarda bulunur.	3	1	1
BEŞERİ SİSTEMLER	12.2.1.Bir bölgedeki baskın ekonomik faaliyet türünü sosyal ve kültürel hayata etkileri açısından analiz eder.	3	1	1
	12.2.2. Şehirleşme, göç ve sanayileşme ilişkisini toplumsal etkileri açısından yorumlar.	4	1	1
	12.2.3. Nüfus, yerleşme ve ekonomik faaliyetlerde gelecekte olabilecek değişimlerle ilgili çıkarımlarda bulunur.	3	1	1
	12.2.4. Ülkemizdeki işlevsel bölgeleri özelliklerine göre analiz eder.	3		1

- İl/İlçe genelinde yapılacak ortak sınavlarda çoktan seçmeli sorular üzerinden, 20 soru göz önünde bulundurularak planlama yapılmıştır.
- Okul genelinde yapılacak sınavlarda açık uçlu sorular sorulacağı göz önünde bulundurularak örnek senaryolar tabloda gösterilmiştir.

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce il sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolara uygun yazılı kâğıdı örnekleri hazırlanmıştır. İl sınıf/alan zümreleri de verilen örnek senaryoları inceleyerek kendileri benzer tablolar hazırlayıp öğretmenlerin kullanımına sunacaklardır. Örnek senaryolardaki soruların sayı ve kurgularındaki fark, sorularda ölçülen bilişsel düzeylere göre şekillendirilmiştir.

Bilişsel düzey, öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin bilişsel alanda ulaşacağı hedef davranışların basitten karmaşığa olacak şekilde sıralanmasıyla tanımlanan düzeylerdir.

Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; ders içeriğinde öğretilen içeriğe benzer şekilde tanımlanmasını, gösterilmesini, bulunmasını, örneklendirilmesini, listelenmesini, basit bir şekilde yorumlanmasını vb. içerir.

Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; öğretilen içeriğin yeni durumlar veya günlük yaşam durumları çerçevesinde kullanılmasını, ilişkilendirilmesini, çözümlenmesini, karşılaştırılmasını, çıkarım yapılmasını, değerlendirilmesini, yeni bakış açılarının sunulmasını vb. içerir.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, il/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

Konu soru dağılım tablolarında soru dağılımları verilen örnek senaryoların her biri, örnek yazılı kâğıdı olacak şekilde verilmiştir.

Örnek Senaryo 1	
Soru Sayısı	**Ölçülen Bilişsel Düzey**
3 soru	Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular *Senaryo 1'deki 1, 2 ve 4. sorular*
2 soru	Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular *Senaryo 1'deki 3 ve 5. sorular*

1. SINAV

COĞRAFYA 12

Adı ve Soyadı: Sınıfı: Numarası:

SENARYO 1

Kazanım: 12.1.1. Doğa olaylarının ekstrem durumlarını ve etkilerini açıklar.

1. **Kuraklığın insana ve çevreye yönelik etkilerinden üçünü yazınız.**

Kazanım: 12.1.2. Doğal sistemlerdeki değişimlerle ilgili geleceğe yönelik çıkarımlarda bulunur.

2. İnsanların bazı faaliyetleri sonucunda sera etkisi yapan çeşitli gazlar atmofere salınmaktadır. Bu durum küresel ısınma ve iklim değişikliğine yol açmıştır.

   İnsanların bu faaliyetlerinin küresel ısınma ve iklim değişikliği üzerindeki etkisini azaltabilmek için alınması gereken önlemlerden ikisini yazınız.

SENARYO 1

Kazanım: 12.2.1. Bir bölgedeki baskın ekonomik faaliyet türünü sosyal ve kültürel hayata etkileri açısından analiz eder.

3. Dönemin şartları ve ülkelerin ihtiyaçlarına göre değişen ekonomik faaliyetler, sosyal ve kültürel yapının oluşmasında önemli bir etkiye sahiptir.

Buna göre, tarım ve hayvancılığın temel geçim kaynağı olduğu bir bölgede sonradan sanayi ve hizmet sektörünün gelişmesi sosyal ve kültürel hayatı nasıl etkileyeceğini açıklayınız.

Kazanım: 12.2.2. Şehirleşme, göç ve sanayileşme ilişkisini toplumsal etkileri açısından yorumlar.

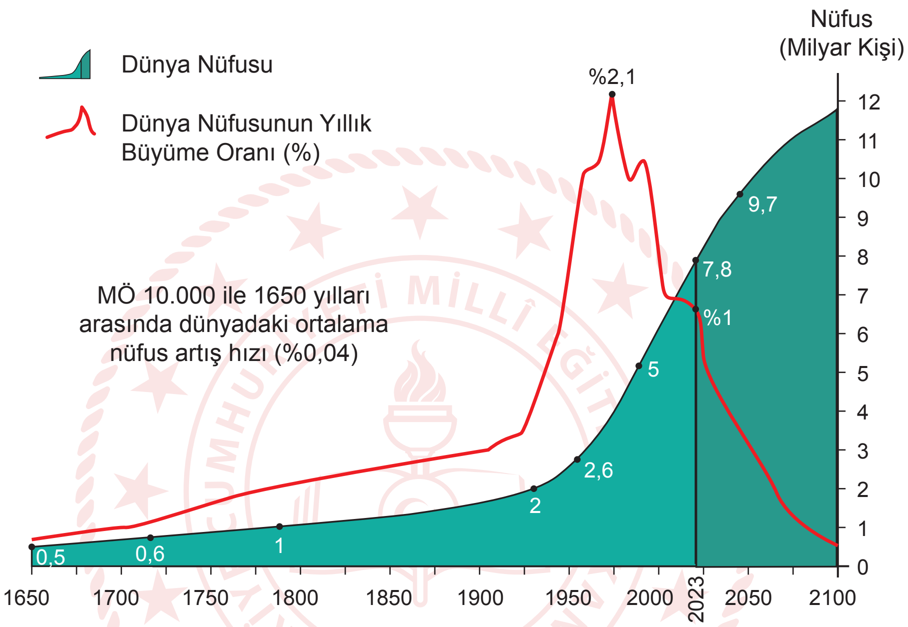
4. Sanayileşme ve teknolojinin etkisiyle entegre tesislerin kurulması, ortaya çıkan farklı iş kolları ve buna bağlı olarak artan iş gücü ihtiyacı, kırsalda yaşayanlar için cazip hâle gelmiş ve şehirlere doğru hızlı bir göç hareketi başlamıştır.

Bu durumun şehirlerin sosyal yapısına etkilerini açıklayınız.

SENARYO 1

Kazanım: 12.2.3. Nüfus, yerleşme ve ekonomik faaliyetlerde gelecekte olabilecek değişimlerle ilgili çıkarımlarda bulunur.

5. Grafikte dünya nüfusu ile ilgili geçmişten bugüne değişen ve 2100 yılına kadar tahmin edilen bilgiler verilmiştir.

Dünya nüfusunun grafikte tahmin edilen sayıya ulaşması hâlinde yaşanabilecek sorunlardan üçünü yazınız.

Örnek Senaryo 2	
Soru Sayısı	**Ölçülen Bilişsel Düzey**
5 soru	Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular *Senaryo 2'deki 1, 2, 4, 5 ve 6. sorular*
1 soru	Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular *Senaryo 2'deki 3. soru*

1. SINAV

COĞRAFYA 12

Adı ve Soyadı: Sınıfı: Numarası:

SENARYO 2

Kazanım: 12.1.1. Doğa olaylarının ekstrem durumlarını ve etkilerini açıklar.

1. **Son yıllarda anormal derecede yüksek ve düşük sıcaklıklarla karakterize edilen aşırı hava olaylarının daha sık yaşanmasının sebebini yazınız.**

Kazanım: 12.1.2. Doğal sistemlerdeki değişimlerle ilgili geleceğe yönelik çıkarımlarda bulunur.

2. **İklim sistemindeki değişikliklerin doğal çevreye olumsuz etkilerinden üçünü yazınız.**

SENARYO 2

Kazanım: 12.2.1. Bir bölgedeki baskın ekonomik faaliyet türünü sosyal ve kültürel hayata etkileri açısından analiz eder.

3. Batman; nüfusu 900 olan bir köy iken 1940 yılında Raman Dağı'nda petrolün bulunmasıyla önce bucak sonra belediye, 1957'de ilçe ve 1990'da il statüsü kazanmıştır. Petrolün bulunduğu 1940'lı yıllarda kuru tarım ve hayvancılık ile geçinen Batman, petrol rafinerisinin kurulması ile büyük bir işçi göçüne uğramış ve nüfusu hızla artmıştır.

Batman'da petrolün bulunmasıyla sosyal ve kültürel hayatta meydana gelen değişimleri açıklayınız.

Kazanım: 12.2.2. Şehirleşme, göç ve sanayileşme ilişkisini toplumsal etkileri açısından yorumlar.

4. Sanayileşme ve teknolojinin etkisiyle entegre tesislerin kurulması, ortaya çıkan farklı iş kolları ve buna bağlı olarak artan iş gücü ihtiyacı, kırsalda yaşayanlar için cazip hâle gelmiş ve şehirlere doğru hızlı bir göç hareketi başlamıştır.

Bu durumun şehirlerin sosyal yapısını nasıl etkilediğini açıklayınız.

SENARYO 2

Kazanım: 12.2.3. Nüfus, yerleşme ve ekonomik faaliyetlerde gelecekte olabilecek değişimlerle ilgili çıkarımlarda bulunur.

5. Yapılan araştırmalar, teknolojik araç gereçlerin sağladığı yararların yanı sıra birtakım zararlara da neden olduğunu ortaya koymuştur.

Bu zararlardan üçünü yazınız.

Kazanım: 12.2.4. Ülkemizdeki işlevsel bölgeleri özelliklerine göre analiz eder.

6. Bazı kamu kurumlarının ülke genelinde yürüttüğü veya yürütmeyi planladığı hizmetler vardır. Bu hizmetlerin daha sağlıklı ve kontrollü şekilde verilebilmesi amacıyla ilgili kurumlar, kendi kurumsal bakış açılarına göre hizmet bölgeleri oluşturur. Bu tür bölgelere kamu kurumlarının hizmet özelliklerine göre bölgeler adı verilir.

Türkiye'de bu özelliklere göre oluşturulan bölgelere üç örnek yazınız.